

А знае се, че пехотата, и да е по-многобройна, пакъ не може да устои на конница, особено въ поле. На нашата рота не остава нищо друго, освенъ да се предаде или да измре. Очитъ на войниците се обръщатъ къмъ тѣхния началникъ. Той се колебае една минута и отсича: „Ще измремъ“ . . . И става чудо. Когато гжстата колона отъ нѣколко хиляди конника се спуща като хала, нашитѣ войници я посрѣщатъ съ честь залпъ. Падатъ коне, политатъ ездачи отъ седлата, тукъ-тамъ се забъркватъ редицитѣ, но конницата все лети и лети. Скоро тя прегазва нашитѣ окопи. Тогава поручикътъ заповѣдва на войниците си да се обрънатъ и да стрелятъ въ гърба на противника. Нова бъркотия. Изненаданъ и разнебитенъ, противникътъ се увѣрява, че не може да устои. Връща се назадъ и дири спасение въ бѣгство, посѣялъ полето съ трупове на коне и на войници. За щастие, отъ нашитѣ не е дадена нито една жертва. Така Богъ закрила храбрецитѣ. Този подвигъ бива съобщенъ по цѣлата ни армия съ заповѣдъ. Поручикътъ бива награденъ съ високъ орденъ за храбрость и го произвеждатъ въ чинъ капитанъ.

— Знаете ли, какъ се казва тоя храбъръ офицеръ? — питаме ние едновременно съ Чолакова и се споглеждаме.

— Христо Спасовски! Но живъ ли е той и где се намира сега, това не мога ви каза.

Ние му съобщихме, че Хр. Спасовски е училищенъ инспекторъ въ София и че ведно съ насъ редактира „Детски свѣтъ“. Директорътъ се зарадва извънредно много и ни помоли да го посетимъ ведно съ нашия другаръ. За жалость, това не можахме да сторимъ, защото г. Спасовски не намѣри време.

Ето вече цѣли 53 години, откакто се е родилъ въ с. Патришко, Троянско, и до день днешенъ той не знае почивка. Освенъ служебната си работа, която винаги е извършвалъ най-добросъвѣстно, той е употребилъ не малко време и за книжнивата. Подъ перото на г. Спасовски сж излѣзли много учебници и учебни ръководства за учители. Той щедро и неуморно е раздавалъ душевна храна и на ученицитѣ, и на тѣхнитѣ учители. Редактира ведно съ „Детски свѣтъ“ и сп. „Българско училище“.

Въ признание на неговитѣ голѣми заслуги, на 6 и 7 ноемврий, т. г., Софийскитѣ училищни власти му устроиха небивало тържествено чествуване, въ което взеха участие учители, ученици и много столичани. Получаха се множество поздравления отъ всички краища на страната ни. Съ това чествуване г. Спасовски завърши своята служебна дейность: билъ осемъ години първоначаленъ учителя и двацетъ и петъ училищенъ инспекторъ, отъ които двацетъ само въ София. Сега, доволенъ, че си е изпълнилъ дълга до край, той ще може да се отдаде още по-живо на писателство въ областта на детската и на педагогическата ни литература.

Нека да помолимъ Бога за неговото здраве и да му благодаримъ за славнитѣ подвизи както на бойното поле, така и въ полето на мирния трудъ.

Стилиянъ Чилингировъ